

4

Op safari in Nederland

Voorbereiding

- ☐ Printen/kopiëren en perforeren van werkblad 4 (per leerling)
- ☐ Klarleggen Junior Bosatlas (per twee leerlingen).
- ☐ Voldoende verschillende kleurpotloden per leerling
- ☐ Stapel post-its
- ☐ Voor jezelf: werkblad 4 - antwoorden

Taalinstructie

Denkstappen:

1. In het **landschap** van **Nederland** is veel **water** te zien.
2. In het landschap van Nederland zie ik **zee, meren** en **rivieren**.
3. **Rivieren** stromen naar de **zee**.
4. **Vroeger** was er **meer water** in Nederland.
5. **Nu** is er **meer land/minder water** in Nederland.
6. In Nederland is **land** dat **lager** ligt **dan de zee**.
7. Dat land overstroomd niet **doordat...** (**duinen, dijken**)
8. De **duinen/dijken** houden het water tegen.

Fase OOL: Verkennen

In deze les gaan de leerlingen kijken naar het water en land in Nederland. Waar was eerst water en is nu land? Waar is nu land en is er water als we de dijken weghalen? De leerdoelen voor de leerlingen zijn:

- Ik kan uitleggen dat de bodem en het oppervlak van Nederland in de loop van de tijd is veranderd.
- Ik weet wat de verschillende kleuren en vormen in een legenda betekenen.

Inhoud les

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Introductie (5 min.)

Bekijk met de leerlingen de vragen op de vragenmuur over land en water. Wat vragen we ons hierover af? Staan de vragen van Bo ook al op de vragenmuur? Zo niet, schrijf ze dan op een post-it en plak ze op de vragenmuur.

Dia

Nederland toen en nu (10 min.)

Toon de leerlingen de geanimeerde kaart van Nederland van 9000 v Chr. – 2000 n. Chr. (<https://www.atlasleefomgeving.nl/sites/default/files/2021-09/Atlas-van-Nederland-in-het-Holoceen.gif>)

Wat valt ze op aan deze animatie? Is Nederland altijd dezelfde vorm geweest? Wat zijn de grote veranderingen die ze zien? Over hoeveel jaar hebben deze veranderingen plaats gevonden? De slideshow gaat mogelijk erg snel om de verschillen goed te zien, daarom gaan we zo op de vorm van Nederland later ook nog wat meer in.

Laat de leerlingen de verschillende vormen van Nederland vergelijken aan de hand van kaart 38 in de atlas. Op werkblad 4 geven ze dit aan op de kaart van Nederland.

Tip

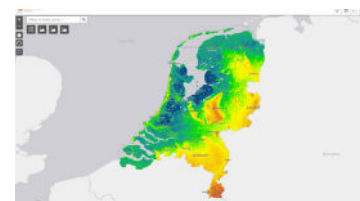
Heb je een tijdbalk in de klas hangen? Wijs dan de verschillende jaartallen tijdens de animatie aan.

Nederland hoog & laag (5 min.)

Open de volgende website op het digibord:
<https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>

Bespreek met de leerlingen wat de verschillende kleuren zouden kunnen betekenen.

Open vervolgens de legenda door rechtsboven op te klikken. De legenda vouwt nu uit. Wat denken de leerlingen nu dat de verschillende kleuren betekenen? Zoek de hoogte op van de plaats waar jullie school ligt.

Toelichting

Dia

Achtergrondinformatie leerkracht

Het is een zeer gedetailleerde hoogtekartaat van Nederland. De cijfers in de legenda zijn ten opzichte van N.A.P.

Nederland land en water (30 min.)

Laat de leerlingen in tweetallen **werkblad 4** invullen. Ze kunnen hierbij gebruik maken van de gedetailleerde hoogtekartaat op het digibord of de kaart Nederland - Hoog en laag (blz 36) in de Junior Bosatlas. Daarnaast komen de kaarten Nederland - Landschappen en Nederland - Herkomst en gevaar van water van pas.

Laat de leerlingen in eerste instantie zelf zoeken in de inhoudsopgave naar hoog, laag, landschappen, water, waterwegen, rivieren.

Afsluiting (5 min.)

Blik samen met de leerlingen terug op de vragen van Bo. Hebben we zijn vragen nu beantwoord? Kunnen de leerlingen kort in hun eigen woorden antwoord geven op zijn vragen?

Bekijk met de leerlingen de vragenmuur. Zijn er in deze les vragen beantwoord? Of zijn er nog vragen bijgekomen.

Laat de leerlingen het werkblad in de JWC map doen.

